

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Altın madenleri için verilen çevresel etki değerlendirme (ÇED) kararları tartışma konusu iken ve yakın zamanda İliç'te büyük bir facia yaşanmışken, hala ÇED kararlarının gerekli olmadığı bahsiyle yeni maden açma girişimleri devam etmektedir. Erzurum'un Karayazı ilçesinde, 20 hektarlık bir alan için firari Akın İpek'e aitken kayyım atanan Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin kuracağı altın madenine "ÇED gerekli değildir" kararı verilmiş olup, altın madenlerinin yarattığı sakıncaların tespiti ve Karayazı'ya açılacak olan maden sahasının yaratacağı etkiler nazara alınarak bu sürecin durdurulmasının sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104 ile 105 inci maddeleri uyarınca meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. 09.10.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Koza Altın İşletmeleri A.Ş., 1 Ağustos 2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvurarak Karayazı'nın Akdağ Köyü'nde "Altın Madeni Açık Ocak İşletmesi" projesi için gerekli izinleri talep etmiştir. Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden ruhsat alınmış olması, projenin hayata geçirilme sürecini hızlandırmaktadır.

Proje tanıtım dosyasında yer alan bilgilere göre, maden ocağında yılda yaklaşık 355 bin ton "cevher üretilmesi" planlanmakta olup bu süreçte, 649 bin 581 ton "ekonomik olmayan kayaç" yani "pasa" açığa çıkacak; bahse konu atık malzemeler de madenin kurulacağı alanda depolanacaktır.

Diğer yandan Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin maden ocağı kuracağı bölgenin büyüklüğü yaklaşık 20 hektar olup madende yaklaşık beş yıl üretim yapılması öngörülmektedir. Bu süreçte

dinamitli patlatmaların yapılacağı ise maden projesinin doğası gereğidir. Proje tanıtım dosyasında, “Projeden kaynaklı her türlü zarardan faaliyet sahibi sorumlu olacak” denilmiş ise de yakın tarihte yaşanan pek çok örnek şirket sahiplerinin muafiyet ve ayrıcalıklarını ortaya çıkarmıştır.

Her ne kadar proje tanıtım dosyasında, kurulacak maden ocağının ülke ekonomisine katkıda bulunacağı iddia ediliyor ise de uzun vadede ekili alanların kuraklaşması gündeme gelecektir. Ülke ekonomisine olacak olan katkının 1,7 milyon dolar olacağı ifade edilmesine rağmen, bu getirinin kısa vadede ve üstelik sadece şirket sahiplerine katkı sağlayacağı, halk için olumlu hiçbir yansımalarının olmayacağı nettir. Nitekim, tarım arazilerinin yok edilmesi, tarım ve bilhassa hayvancılık için önemli olan Erzurum’da pek çok ekonomik faaliyeti sonlandıracaktır. Türkiye’nin hayvancılık başkenti olan Erzurum için bu maden ocağının büyük bir kayba neden olacağı tartışma dışıdır. Ayrıca maden arama faaliyetlerinin çevreye vereceği zarar, insan ve doğa yaşamı için son derece boyutludur. Bilindiği üzere Bergama, Kaz Dağları, İliç gibi altın madenciliğinin yürütüldüğü sahalarda telafisi imkansız zararlar meydana gelmiştir.

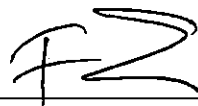
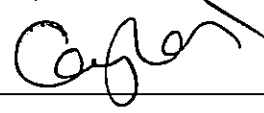
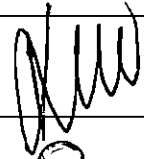
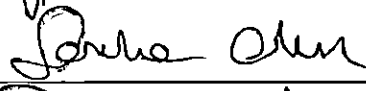
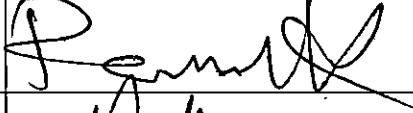
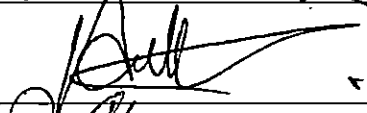
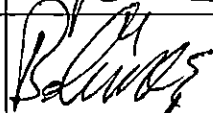
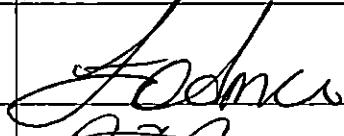
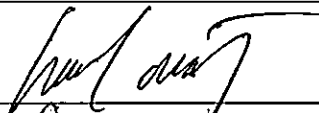
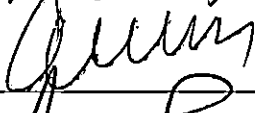
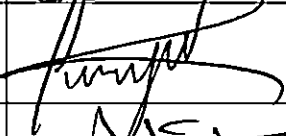
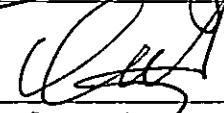
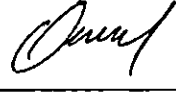
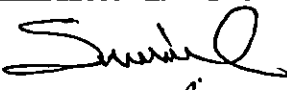
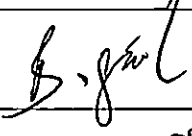
Açık ocak madenciliği, çevresel etkileri, su kaynaklarının kirlenmesi, yerel ekosistemlerin bozulması, hava kirliliği ve yerel halkın yaşam alanlarının tehdit altında kalması gibi birçok sorun doğurabilmektedir. Bu nedenle, proje ile ilgili çok yönlü bir inceleme yapılması önem taşımaktadır.

Projenin yaratacağı olumsuz etkileri şu şekilde sıralamak mümkün:

- ✓ Açık ocak madenciliği, kimyasal madde kullanımı ile yer altı ve yüzey su kaynaklarını kirlitebilir. Bu durum, bölgedeki tarım arazilerinin ve içme suyu kaynaklarının etkilenmesine yol açabilir.
- ✓ Proje alanındaki ekosistemlerin tahrip olması, yerel fauna ve flora üzerinde kalıcı etkiler yaratabilir.
- ✓ Madencilik faaliyetleri sırasında ortaya çıkan toz ve gaz salınımları, hava kalitesini olumsuz etkileyebilir.
- ✓ Madencilik faaliyetleri, bölgedeki insan hareketliliğini artırabilir. Yerel halkın maden nedeniyle göç etmesi ya da yerinden olması gibi durumlar söz konusu olabilir.
- ✓ Projenin yerel ekonomiye katkısı, geçim kaynaklarının azalması veya yok olması ile dengelenmelidir. Madencilik projesi, yerel halk için yeni istihdam fırsatları sunabilir; ancak bu fırsatlar, yerel halkın uzun vadeli geçim kaynakları ile dengelenmelidir. Projenin, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde yürütülüp yürütülmediği incelenmelidir.

Tüm bu sıraladığımız hususlar insan ve canlı yaşamı için ortada büyük bir risk bulunduğunun izahıdır. Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından planlanan “Altın Madeni Açık Ocak İşletmesi” projesinin çevresel etkileri üzerine bir bilimsel çalışma yapılması; projenin yerel halk üzerindeki sosyal etkilerinin incelenmesi ve halkın görüşlerinin alınması; projenin ekonomik boyutunun, özellikle yerel ekonomi üzerindeki etkilerinin araştırılması gibi hususlar bu noktada son derece önemlidir. Bu çalışmalar yapılmaksızın halka bir dayatma içerisinde proje üretilmesi ise, pek çok örneğini de deneyimlediğimiz üzere, sadece sermayedarların korunduğuna dair bir izlenim yaratmaktadır. Bu izahla doğanın korunması, halk sağlığının güvence altına alınması

v  sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması adına, Koza Altın İşletmeleri A.ř.'nin gerçekleştireceği bu projenin titizlikle incelenmesi, gerekli çalışmaların yürütülmesi ve halkın üstün yararı doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınması TBMM'nin sorumluluğundadır. Bu sebeplerle, araştırma önergesinin kabul edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4			
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	